

DWARS door de inburgeringscursus naar een kansrijk bestaan

De inburgering van immigranten in de Nederlandse samenleving is vaak onderwerp van discussie. De negatieve houding die dikwijls bestaat jegens deze immigranten veroorzaakt een nadruk op problemen in plaats van oplossingen. Inburgering kan ons echter uitwegen bieden uit de vicieuze cirkel waarin het huidige integratiedebat zich momenteel bevindt. Een succesvolle integratie begint immers bij een succesvolle inburgering. Het moment is aangebroken om met een optimistische en kritische blik de huidige situatie onder de loep te nemen en naar echte oplossingen te zoeken. Hoe kan een succesvolle inburgering gerealiseerd worden?

Tweezijdige integratie

Het huidige integratiebeleid richt zich op een ander doel dan ons idealiter voor ogen zou staan. Het is te erg gericht op volledige instemming met de Nederlandse normen en waarden, terwijl goede sociale en economische deelname aan onze maatschappij het hoofddoel zou moeten zijn. Daar moet het integratiebeleid op aansluiten. Een dubbel paspoort moet dan ook mogelijk zijn, maar mensen moeten, als ze dat zelf willen, er ook afstand van kunnen doen. Een ander doel is dat de sociale cohesie in Nederland moet blijven bestaan. De integratie moet hieraan bijdragen, zodat we *samen* verantwoordelijk zijn voor de verzorgingsstaat. De integratie moet dan ook niet alleen vanuit de immigrant komen; ook de overheid en de Nederlandse staatsburgers zijn hier deels verantwoordelijk voor.

Er wordt geclaimd dat het huidige beleid in strijd is met de internationale wetgeving; dit moeten we absoluut scherp in de gaten houden. We moeten bijvoorbeeld kritisch blijven kijken naar de eventuele schending van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) artikel 8, dat zegt dat iedereen recht heeft op een gezinsleven. Echter, ook bij gezinsmigratie wordt nu als eis gesteld dat elk gezinslid eerst moet slagen voor het inburgeringsexamen. In theorie is het dus mogelijk dat als een gezinslid zakt, er geen gezinshereniging kan plaatsvinden. In dit artikel zijn echter zoveel marges en mogelijkheden tot andere interpretaties ingebouwd dat het tot nu toe door het Hof van Justitie nog niet in strijd met de Nederlandse inburgeringwet is verklaard.

DWARS vindt dus dat het integratiebeleid gericht moet zijn op sociale en economische deelname. Dat kan bewerkstelligd worden door de immigrant de mogelijkheid te geven om een baan te zoeken, waardoor de sociale cohesie intact blijft en de immigrant een bijdrage levert aan onze samenleving in plaats van op een uitkering teert. Idealistisch gezien moet iedereen zich vrij rond kunnen bewegen, mits de immigrant een constructieve bijdrage aan de maatschappij kan leveren.

Gemeentelijke hulp

De ideale instantie die de immigrant kan helpen bij het inburgeren, de voortgang kan bijhouden en nazorg kan leveren is de gemeente. De huidige taken van de gemeente worden momenteel echter afgebouwd en vanaf eind 2013 heeft de gemeente geen enkele taak meer als het gaat om inburgering. Dit houdt in dat vanaf eind 2013 de immigrant in principe zelf alles moet uitzoeken en voor eventuele hulp alleen nog maar bij de centrale overheid of non-profit organisaties terecht kan. Dit is bezwaarlijk, want de

gemeente staat juist dicht bij de mensen en weet veel beter dan de centrale overheid wat er lokaal speelt. Daarom is zij het uitgelezen orgaan om immigranten te helpen.

Wanneer immigranten naar Nederland komen, is de Nederlandse maatschappij voor hen meestal onbekend en kan het erg onduidelijk zijn dat ze moeten inburgeren en hoe ze daarmee moeten omspringen. Wanneer ze horen dat ze moeten inburgeren, zouden ze naar de gemeente moeten kunnen gaan, die hen kan helpen bij het proces. Zij kunnen bijvoorbeeld uitleggen wat de immigranten allemaal moeten doen, waar ze dat kunnen doen en waar en wanneer ze het inburgeringsexamen moeten afleggen. Daarnaast leert de gemeente op deze manier de immigranten kennen en kan zij, naast hen bij te staan tijdens het traject, ook ondersteuning bieden tijdens de nazorg.

Immers, na voltooiing van de inburgeringscursus stopt het integratieproces niet. Het vinden van betaald werk wordt de laatste jaren ernstig belemmerd door de situatie op de arbeidsmarkt. Ook hierbij kan nazorg van de gemeente een essentiële rol spelen. Gemeentelijke ambtenaren kunnen helpen bij het vinden van een baan, bijvoorbeeld door de mensen door te verwijzen naar bepaalde instanties. De gemeente moet de ruimte krijgen om immigranten in de omgeving nazorg op maat te bieden. Hierdoor worden participatie, zelfstandigheid, emancipatie, en zelfverzekerdheid van immigranten verhoogd.

Kortom, de gemeente heeft een belangrijke rol vóór, tijdens en na het proces van inburgeren, omdat ze dicht bij de immigrant staat en goed weet wat er lokaal speelt en te bieden is. Dat alle taken die de gemeente nu heeft met betrekking tot inburgering eind 2013 stoppen, vinden wij dan ook een erg kwalijke zaak.

Huwelijksmigranten

Natuurlijkerwijs laat liefde zich niet beperken tot nationaliteit of grenzen en huwelijksmigranten zijn daar het logische gevolg van. De overheid moet niet actief streven naar het terugdringen van deze vorm van migratie. Als het echter gaat om schijnhuwelijken of huwelijksdwang mag daar wel strenger beleid op worden ontwikkeld. Een positievere benadering jegens huwelijksmigranten is belangrijk. Huwelijksmigranten moeten kunnen rekenen op eerlijke spelregels: voor huwelijksmigranten van buiten de Europese Unie moet dezelfde inkomenstoets gelden als voor burgers van binnen de EU, en de leeftijdsgrens moet achttien jaar zijn. Bovendien moet gepleit worden voor een inburgeringseis in Nederland in plaats van in het buitenland. Het niveau van huwelijksmigranten - en immigranten in het algemeen - die naar Nederland komen verschilt erg; daarom moet de inburgeringscursus worden aangepast op het niveau van de individuele immigrant. Dit bespaart kosten en voorkomt ergernis onder de immigranten. In het geval dat de huwelijksmigrant geen opleiding heeft die bruikbaar is op de Nederlandse arbeidsmarkt, zal er een scholingstraject op niveau aangeboden moeten worden. Voor de opleidingskosten kan een vorm van studiefinanciering worden aangevraagd. Dit scholingstraject zal niet voor alle migranten nodig zijn; alleen diegenen die het echt nodig hebben zullen hier gebruik van maken.

Al met al vindt DWARS dat óók huwelijksmigranten met open armen ontvangen moeten worden in Nederland en een passend scholingstraject aangeboden moeten krijgen.

Buddy's

Tot slot denken wij dat het belangrijk is dat immigranten niet aan hun lot worden

overgelaten, maar extra hulp krijgen toegewezen als dat nodig blijkt. Als immigranten een 'buddy' krijgen die hen helpt, wordt de drempel om goed te integreren in Nederland lager. Ze zullen meer zelfvertrouwen krijgen wat betreft hun kennis van het Nederlands, waardoor ze de taal meer durven te gebruiken en deze sneller onder de knie krijgen. Buddy's kunnen ook helpen met het regelen van allerlei zaken met betrekking tot officiële instanties. Voor immigranten kan dit lastig zijn; er wordt dan vaak lastige taal gebruikt, terwijl de immigranten het Nederlands nog niet goed beheersen, en bovendien komt er veel bureaucratische rompslomp bij kijken.

Naast deze twee zaken is een algemene ondersteuning van de immigrant ook gewenst, bijvoorbeeld met het beheren van financiën en het leggen van sociale contacten. Door middel van een korte cursus kan een buddy worden opgeleid om een immigrant te begeleiden. Nu gebeurt dit nog door particuliere instanties (Si! - Stichting Inburgering & Integratie, en De Re-integratielink bijvoorbeeld), en soms door de gemeente zelf. Maar omdat dit niet via de overheid geregeld is, kunnen immigranten die in een gemeente zitten waar dit soort faciliteiten niet beschikbaar zijn, niet makkelijk aan zo'n buddy komen. Daarom vinden wij dat de gemeente deze taak op zich moet nemen. Dit hoeft helemaal niet duur te zijn; een buddy kan immers op vrijwillige basis functioneren. Bovendien, als een immigrant daardoor een stuk beter gaat functioneren in de Nederlandse samenleving, zijn de kosten voor het 'opleiden' van een buddy er zo uitgehaald.

Door hulpbehoevende immigranten gepaste ondersteuning te bieden, kunnen we het proces van inburgeren positief beïnvloeden. Immigrant zullen makkelijker slagen voor hun examen, zullen na afloop hiervan sneller hun draai weten te vinden in de Nederlandse samenleving en meer algemeen zal de nadruk komen te liggen op het wegnemen van problemen van inburgeraars in plaats van hen weg te sturen naar hun land van herkomst.

Integratie van immigranten is een proces waarbij alle betrokken partijen verantwoordelijkheid dragen, met als doel volledige sociale en economische deelname aan de maatschappij. Het huidige beleid is echter te sterk gericht op volledige instemming met de Nederlandse normen en waarden. Wanneer participatie centraal staat, zal dit de sociale cohesie ten goede komen. Goede begeleiding over de lange termijn is noodzakelijk om echte integratie tot stand te laten komen. De perfecte instantie hiervoor is de gemeente: deze staat dicht bij de mensen en kan een essentiële rol spelen in de nazorg van immigranten. Het huidige beleid omtrent de inburgering van huwelijksmigranten laat te wensen over: het recht op gezinsvorming en gezinshereniging moet immers ten alle tijden gewaarborgd blijven. Een succesvollere inburgering van immigranten kan tevens worden gerealiseerd door iemand de persoonlijke aandacht te geven die hij verdient, middels begeleiding door een buddy.

Als deze maatregelen worden doorgevoerd, zal de immigrant zich meer welkom voelen in Nederland en daarom wellicht een meer constructieve bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Op deze manier kost het Nederland minder dan dat het uiteindelijk zal opleveren: een samenleving waarin alle deelnemers een steentje bijdragen!

Maart 2012